



Saksframlegg

Arkivsak-dok. 21/6328-8
Saksbehandler Hans Magnus Sætra

Utvalg	Møtedato
Teknikk-, plan- og naturutvalget 2019-2023	12.09.2023
Kommunestyret 2019-2023	19.09.2023

Strategisk plan Furøya 2023

Kommunedirektørens forslag til vedtak

Strategisk plan Furøya 2023 vedtatt av styret i Furøya IKS 5.6.2023 godkjennes av kommunestyret som områdeplan/forvaltningsplan for Furøya som utvalgte kulturlandskap i jordbruket (UKL).

Vedlegg

Strategisk plan Furøya 2023
Høringsuttalelse fra Statsforvalteren i Agder i mai 2023
Uttalelse Agder fylkeskommune - ny strategisk plan for Furøya 2023
Selskapsavtale Furøya IKS 2020

Bakgrunn for saken (fakta)

Furøya har hatt en strategisk plan som ble vedtatt i 2014. Mange av tiltakene i den planen er blitt gjennomført og det er behov for planrevisjon. Furøya IKS har nå utarbeidet og vedtatt en ny revidert strategisk plan i juni 2023.

Furøya er ett av tre nasjonalt utvalgte kulturlandskap i jordbruket (UKL) i Agder. Her er Landbruksdirektoratet nettomtale av Furøya:

[Furøya - Landbruksdirektoratet](#)

Ordningen med UKL medfører at det avsettes en årlig statlig tilskuddspott. Tilskuddsordningen har en egen forskrift som henviser til «planer for området»:
<https://lovdata.no/forskrift/2019-12-18-2024>

Statsforvalteren fordeler midlene i Agder, dvs. til Vest-Lista i Farsund, Rygnestad og Flateland i Valle og Furøya. Prioritering og fordeling av tilskudd til de ulike områdene skjer på bakgrunn av områdeplan/forvaltningsplan for UKL-området. Det er kommunen som innvilger tilskudd, men på Furøya er det Statsforvalteren som treffer tilskuddsvedtak, fordi kommunen er inhabil.

Tilskudd innvilges blant annet i samsvar med «målsettinger i eventuelle planer for området», jf. forskiften § 3. Alle UKL-områdene skal ha en overordnet forvaltningsplan/områdeplan. I tillegg kan det være tiltaksplaner, skjøtselsplaner, vedlikeholdsplaner ol. for hele området eller for noen tiltak innenfor området.

Landbruksdirektoratet skriver i sitt tildelingsbrev for 2023 til Statsforvalteren:
«Det er vesentlig at det foreligger forvaltningsplaner for områdene og at disse er oppdatert. Forvaltningsplanene skal understøtte formålet med ordningen og er et

nødvendig verktøy for langsiktig forvaltning av områdene. Planene skal gi klare prioriteringer for mål og tiltak. Forvaltningsplanen skal også bidra til å sikre god forankring lokalt.»

Statsforvalteren skriver følgende til kommunene i Agder i sitt tildelingsbrev 2023:

«Ved fordelingen av rammer har vi lagt stor vekt på om det er oppdatert forvaltningsplan for området. UKL- Vest-Lista laget ny områdeplan (forvaltningsplan) i fjor og den ble godkjent av kommunestyret 15.12.2022. De andre områdene har ikke oppdaterte planer, selv om dette har vært tema de siste årene. Fra neste år, 2024 blir ikke UKL-midlene gjort tilgjengelig i Agros før det foreligger oppdatert forvaltningsplan for Furøya og for Rygnestad og Flateland. Kommunene må derfor prioritere å utarbeide slike planer i år.»

Problemstilling

Hvis ikke kommunestyret godkjenner *Strategisk plan Furøya 2023* som områdeplan/forvaltningsplan for Furøya som utvalgt kulturlandskap i jordbruket, vil ikke Furøya som UKL-område bli prioritert med tilskudd.

Faglige merknader/historikk

Kommunestyret og fylkestinget godkjente i 2020 gjeldende selskapsavtale for Furøya IKS som gir styret og representantskapet fullmakter, bl.a. til å utarbeide strategiplan. Styret i Furøya IKS vedtok i møte 5. juni 2023 *Strategisk plan Furøya 2023*. Videre godkjente representantskapet planen i møte 13. juni 2023.

Forskrift om tilskudd til tiltak i Utvalgte kulturlandskap i jordbruket og verdensarvområdene peker på kommunen og derfor må *Strategisk plan Furøya 2023* godkjennes av kommunestyret i UKL-sammenheng.

Kommunen er ansvarlig for at det utarbeides forvaltningsplan for Furøya som utvalgt kulturlandskap. Kommunedirektøren ser ikke noen grunn til at kommunen skal lage en egen områdeplan/forvaltningsplan, når Furøya IKS har laget en god plan. Det har i prosessen vært dialog med landbruksrådgiver som vurderer det som rasjonalt at planen som Furøya IKS har utarbeidet er å anse som forvaltningsplan/områdeplan.

Planen har vært på høring og Statsforvalteren i Agder og Agder fylkeskommune har kommet med innspill, se vedlegg. *Strategisk plan Furøya 2023* følger ikke slavisk sjekklista fra Landbruksdirektoratet, men kommunedirektøren vurderer det dit hen at planen i stor grad har tatt inn viktige deler av høringsinnspillene i planen. Planen fremhever og peker tydelig på Furøya som UKL-område, planen beskriver Furøya, planen sier noe om utfordringer/mål, skjøtsel og vedlikehold (tiltak), regelverk/rammer og kostnader/finansiering. Kommunedirektøren vurderer videre at Furøya IKS er de som kjenner best «hvor skogen/skoen trykker» og hvilke tiltak som bør prioriteres. Det er laget ulike innsatsområder og planen inneholder konkrete tiltak for å nå målsettinger innen de ulike innsatsområdene.

Kort oversikt over UKL-midler – totale tilsagn til konkrete tiltak de siste årene:

2020 – kr 521 000 (sikkerhetsfelling av trær, utbedringer gangvei, reparasjon hagemur, vingemur, steintrapp, ny låvebro og dreneringstiltak på den store låven)

2021 – kr 590 000 (restaureringstiltak på den gamle låven, ny strategisk plan, skjøtsel av slåttemark)

2022 – kr 630 000 (hogst av fremmede treslag, drenering og steinlegging ved hovedhuset og heving av glassveranda, skjøtsel av slåttemarkene 2023 – 2025)

Tidligere vedtak

Gjeldende regelverk på området

Paragraf 3 i den aktuelle forskriften:

<https://lovdata.no/forskrift/2019-12-18-2024>

Overordnede plandokumenter/retningslinjer

Landbruksdirektoratets nettside om UKL-ordningen:

[Utvalgte kulturlandskap i jordbruket - Landbruksdirektoratet](#)

To departementer (Klima- og miljødepartementet og Landbruks- og matdepartementet) bevilger midler til UKL-ordningen. Tre direktorater samarbeider om den overordnede forvaltningen (Riksantikvaren, Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet). Statsforvalteren i Agder fordeler fylkespotten på de tre UKL-områdene i Agder.

Økonomi/gjeldende budsjettforutsetninger

I tillegg til tilskuddsmidlene fra UKL-ordningen, har Agder fylkeskommune (kulturminnevern) bidratt med vesentlige midler til gode tiltak. Disse statlige og fylkeskommunale midlene er viktige for å kunne gjennomføre gode tiltak.

Folkehelse

Allmennhetens friluftsliv på Furøya er helt sentral på Furøya og tilgjengelighet er et viktig innsatsområde i UKL-sammenheng og det er bra for folkehelsen.

Alternative løsninger og konsekvenser

Hvis ikke kommunestyret godkjenner planen som Furøya IKS har utarbeidet og vedtatt, må kommunen bruke ressurser på å lage en områdeplan/forvaltningsplan for Furøya som UKL-område. Dette alternativet er lite effektiv forvaltning og etter kommunedirektørens vurdering er dette et dårlig alternativ.

Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler kommunestyret å godkjenne *Strategisk plan Furøya 2023*. Planen beskriver Furøya som utvalgt kulturlandskap på en god måte og er et godt verktøy for å kunne gjennomføre gode tiltak på Furøya og Hestøya de kommende årene.

Tvedestrand, 29.08.2023

Kommunedirektøren